

Rajabova Nodirabegim Komilovna

OXU Pedagogika va Psixologiya kafedrasi dotsenti, (PhD)

BLENDLED LEARNING ARALASH TA'LIMDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARI TADQIQOTCHILIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

Annotatsiya: Ushbu maqolada Aralash ta'limda talabalarga universitetlarning masofaviy ta'lim tizimidan va o'quv materiallaridan foydalanishga to'liq ruxsat berilishi shuningdek, tizimda guruhli muloqotlar uyushtiriladi va tuli loyihalar amalga oshirilishi keltirilgan. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari tadqiqotchilik faoliyatini rag'batlantirishga yordam beradigan asosiy pedagogik shartlar va ularning modellari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Blended learning, boshlang'ich sinf o'qituvchisi, tadqiqotchilik faoliyati, modellashtirish, ehtiyoj, qiziqish, rag'batlantirish, motiv.

Аннотации: В данной статье представлена модель педагогического исследования, моделирующая организацию исследовательской деятельности студентов, основанная на анализе передового педагогического опыта организации исследовательской деятельности школьников и студентов общеобразовательных школ и вузов. Описаны основные педагогические условия и их модели, которые помогут будущим учителям начальных классов стимулировать исследовательскую деятельность.

Ключевые слова: учитель начальных классов, исследовательская деятельность, моделирование, потребность, интерес, мотивация, мотив.

Abstract: This article presents a model of pedagogical research, modeling the organization of research activities of students, based on the analysis of advanced pedagogical experience in the organization of research activities of schoolchildren and students of secondary schools and universities. The main pedagogical conditions and models that will help future primary school teachers to stimulate research activities are described.

Keywords: Blended learning, primary school teacher, research activity, modeling, need, interest, motivation, motive.

Talabalarning tadqiqot faoliyatini tashkil etishni o'rganish tizimli yondashuv nuqtai nazaridan maqsadga muvofiqdir, bu esa ushbu ijtimoiy-pedagogik hodisani to'liqroq tahlil qilishga imkon beradi. Psixologik va pedagogik tadqiqotlarning tahlili talabalarning tadqiqot faoliyati pedagogik jihatdan tashkil etiladigan va boshqariladigan jarayon ekanligini, rag'batlantirish esa har qanday tashkilot va boshqaruvning ajralmas komponenti ekanligini tasdiqlashga imkon beradi.

Aralash ta'limda talabalarga universitetlarning masofaviy ta'lim tizimidan va o'quv materiallaridan foydalanishga to'liq ruxsat beriladi. Bu tizimda online kutubxonalar va manbalar mavjud bo'ladi.

Talabalar bir qism nazorat ishlarini talabalar onlayn tizimida topshirishadi. Shuningdek, tizimda guruhli muloqotlar uyushtiriladi va tuli loyihalar amalga oshiriladi.

Talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatini pedagogik rag'batlantirish tadqiqotimizning asosiy tushunchalaridan biri ekanligini hisobga olib, umuman olganda, inson faoliyati stimullarini tavsiflovchi ba'zi tushunchalar va atamalarni belgilab olaylik. Bularga ehtiyojlar, qiziqishlar, motivlar va rag'batlar kiradi.

Ehtiyoj psixologik tushuncha sifatida, insonning etishmayotgan narsaga bo'lgan ehtiyojini boshdan kechirishni anglatadi. Bunday ehtiyojni boshdan kechirish odamda o'ziga mos ichki qiziqishni uyg'otadi, uni harakatga undaydi.

Talabalarni tadqiqot faoliyatiga rag'batlantirish zarurati ortidagi navbatdagi bo'g'in - bu qiziqish. "Qiziqish - bu ijobiy his-tuyg'ular bilan bo'yalgan va inson faoliyatiga hayajonli xarakter beradigan motivatsiya bosqichidan o'tgan ehtiyoj". Qiziqishning rag'batlantiruvchi roli shundan iboratki, unga

asoslangan faoliyat va bir vaqtning o'zida erishilgan natijalar, sub'ektda quvonch, hissiy yuksalish va qoniqish hissini keltirib chiqaradi, bu esa uni faoliyatni namoyon qilishga undaydi.

Qiziqish ko'pincha odamni ma'lum yo'nalishda harakatga keltiradi va shu bilan faoliyat motivi vazifasini bajaradi.

Talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatining boshqa harakatlantiruvchi kuchi - motivlardir.

Bizning tadqiqotimizda aynan universitet o'qituvchisi talabalarning tadqiqot faoliyatini rag'batlantirishning asosiy mavzusi sifatida qaraladi (uning xususiyatlari va unga qo'yiladigan talablar quyida keltirilgan). Bizning tadqiqotimizda aynan universitet o'qituvchilari va talabalar tadqiqotini davom ettiradigan assotsiatsiya mavzusini o'z vaqtida ochib berishadi.

Talabalarning tadqiqot faoliyatini rag'batlantirish tizimining uchinchi komponenti - bu o'quvchilarni tadqiqot faoliyatiga jalb qilishni ta'minlaydigan o'qituvchilar va boshqa fanlarning maqsadi, tamoyillari, mazmuni, tashkiliy shakllari, usullari va vositalarining birligi. Bu rag'batlantiruvchi sub'ektlar o'quvchilarning tadqiqot faoliyatiga qiziqishi va ishtirokini namoyon etish, tadqiqot va tajriba bilan shug'ullanish ehtiyojini rivojlantirish va mustahkamlash uchun imkoniyatlar yaratadigan vositalar va usullar tizimi.

Blended learning modeli talabalarga quyidagi imkoniyatlarni beradi:

- Online rejimida o'quv material bilan hohlagan vaqtda tanishish.
- Sinov testini topshirib bilimni sinash;
- Nazorat testini topshirish;
- O'tilgan mashg'ulotlarga mos qo'shimcha manbalar bilan tanishish;
- Audio va video yo'zuvlardan, animatsiya va simulyatsiyalardan foydalanish;
- E-maildan foydalanish va forumlarda ishtirok etish;
- Ma'ruzadan tashqari o'qituvchi-talaba va talabalar o'rtasida muloqot tashkil etish.
- An'anaviy ta'lim elementlari ming yillardan beri mavjud, biroq aralash ta'lim paydo bo'lganiga hali 10 yilcha ham bo'lgani yo'q. Shu sababli bu ta'lim turlarini aralash tarzda olib borish maqsadga muvofiq.

Aralash ta'lim modeli

- -online rejimida o'quv material bilan hohlagan vaqtda tanishish.
- -Sinov testini topshirib bilimni sinash;
- -Nazorat testini topshirish;
- -O'tilgan mashg'ulotlarga mos qo'shimcha manbalar bilan tanishish;
- -Audio va video yozuvlardan, animatsiya va simulyatsiyalardan foydalanish;
- -Email dan foydalanish va forumlarda ishtirok etish;
- -Ma'ruzadan tashqari o'qituvchi-talaba va talabalar o'rtasida muloqot tashkil etish.

An'anaviy ta'lim elementlari ming yillardan beri mavjud, biroq aralash ta'lim paydo bo'lganiga hali ko'p ham bo'lgani yo'q. Shu sababli bu ta'lim turlarini aralash tarzda olib borish maqsadga muvofiq.

Talabalarning tadqiqot faoliyatini rag'batlantirishda ko'p narsa ularning o'qituvchilar bilan to'g'ri munosabatlariga bog'liq. Universitet o'qituvchilari, talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlari rahbarlari bilan muloqot talabalarning tadqiqot faoliyatini eng muhim vositasi va rag'batlantiruvchi vositasidir, shuning uchun u qanchalik keng va oqilona bo'lsa, talabalar tadqiqot faoliyatiga shunchalik qiziqadi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, talabalarning tadqiqot faoliyatiga bo'lgan qiziqishi ta'limning barcha turlaridan foydalanishga imkon beradi. Shunday qilib, o'quv jarayonida izlanish motivatsiyasining barqarorligi, hayot davomida ta'limning doimiyligi va ijodiy faoliyati misollari ko'rsatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yhati

1. Kamilovna, R. N. (2021). Coaching approach at a mathematics lesson in grade 3 in the educational structure “equal partner”. Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR), 10(1), 228-234.
2. Komilovna, R. N. (2021). Methods and Tools of Educational Technologies in the Formation of the Concept of Figure Face in Students. European Scholar Journal, 2(4), 80-84.
3. Rajabova, N. (2023). BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARINING TADQIQOTCHILIK KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 27(27).
4. Ражабова, Н. К. (2022). БОШЛАНГИЧ СИНОФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ ТАДҚИҚОТЧИЛИК КЎНИКМАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТАДБИФИ. Scientific Impulse, 1(5), 678-687.
5. Ражабова, Н. К. (2022). БЎЛАЖАК БОШЛАНГИЧ СИНОФ ЎҚИТУВЧИЛАРИ ТАДҚИҚОТЧИЛИК ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 2(4), 349-352.
6. Rajabova, N. K. Pedagogical Conditions for Improving the Research Activities of Future Primary School Teachers.
7. Elov Z.S. Sud psixologik ekspertizasi tarixi rivojlanish jarayoni bosqichlari. PEDAGOG RESPUBLIKA ILMIY JURNALI. 7 – TOM 4 – SON / 2024 - YIL / 15 – APREL. 306-313
8. M.A.Gafarova., Z.S.Elov. Inklyuziv ta’limda pedagog-psixologning kasbiy psixologik xususiyatlari. PEDAGOG RESPUBLIKA ILMIY JURNALI. 7 – TOM 4 – SON / 2024 - YIL / 15 – APREL. 477-480
9. Z.Elov. Социально-психологические причины формирования девиантного поведения у подростков. Pedagogik mahorat. Ilmiy jurnal. 2024
10. Z.S.Elov. Zo‘ravonlik jinoyatlarini sodir etuvchi shaxslar toifasi psixologiyasi. Pedagogik akmeologiya. Ilmiy jurnal 5/3. 2024
11. Элов Зиёдулло, Я. САМИНЖОНОВ. Ўсмирлар орасида ўз жонига қасд қилиш ҳолати психологик муаммо сифатида. 2024. Journal of Pedagogical and Psychological Studies 2 (2), 69-78
12. O.Mamatov., Z.Elov. Talabalarni bilish faoliyatiga motivlashtirishning psixologik va pedagogic asoslari. Journal of Pedagogical and Psychological Studies 2 (1), 37-42. 2024
13. Avezov, O. R. Mental Status and Behavioral Reactions in Emergency and Extreme Emergencies. American journal of social and humanitarian research, 3, 546-550.
14. Баротов, Ш. Р. (2023, December). НАУЧНОЕ ЗНАЧЕНИЕ СОЗДАНИЯ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ В УЗБЕКИСТАНЕ. In The Role of Technical Sciences in IV Industrial Civilization: International Scientific and Practical Conference (UK) (Vol. 4, pp. 46-53).
15. Avezov, O. R., Barotov, S. H. R., & YA, L. (2019). Olimov. Theory and history of psychology. Textbook." Society of Philosophers of Uzbekistan" publishing house. Tashkent.
16. Ravshanovich, A. O. (2024). ХОРИЙИ ПСИХОЛОГИЯНИНГ РИВОЖЛАНИШИДА ПСИХОЛОГИК МАКТАБЛАРИНИНГ ОРНИ. PEDAGOG, 7(4), 178-183.
17. AVEZOV, O. EKSTREMAL VAZIYATLARDA OILAGA PSIXOLOGIK XIZMAT KO‘RSATISH AMALIYOTI. EDAGOGIK AHORAT, 145.
18. Bozorova, R. Z., & Avezov, O. (2023). DINIY MASALALARDA TA’LIM-TARBIYANING AKS ETISHI. Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences, 2(11), 153-156.
19. BARATOV, S., Olimov, L. Y., & Avezov, O. R. (2019). Psixologiya nazariyasi va tarixi. Toshkent-2019.

21. Avezov, O. R. Mental Status and Behavioral Reactions in Emergency. and Extreme Emergencies
AMERISAN JOURNAL OF SOSIAL AND HUMANITARIAN RESEARSH. ISSN: 2690-9626
Vol. 3, No 1, 2022.